

NOTITIE

AAN ACM

DATUM

17 januari 2025

REFERENTIE

ONDERWERP Schriftelijke reactie TenneT op REG2027 klankbordgroepbijeenkomst 16/12/2024

Op 16 december 2024 heeft de ACM de eerste klankbordgroepbijeenkomst gehouden ten behoeve van de methodebesluiten van de periode van 2027 en verder. Tijdens deze bijeenkomst heeft de ACM de aanwezigen verzocht om een schriftelijke reactie op de gepresenteerde voornemens. Deze notitie vormt de reactie van TenneT op de besproken punten.

Algemeen

TenneT steunt de algemene uitgangspunten van de ACM om de methode grondig te herzien en een cost-plus-systeem te hanteren. In het bijzonder steunt TenneT het voornemen om het benchmarkonderzoek TCB21 niet toe te passen in de economische regulering, waarbij TenneT van mening is dat dit ook niet voor indicatieve doeleinden gebruikt kan worden. Hierbij speelt niet alleen de juridische houdbaarheid van dit onderzoek een rol, maar vooral ook de betrouwbaarheid ervan.

Een mogelijk alternatief, waar TenneT ook een voorstander van zou zijn, betreft het toepassen van doorrollen en bijschatten voor alle categorieën CAPEX, in combinatie met projectspecifieke doelmatigheidstoetsen, en een (beperkte) bonus/malus-prikkel op de operationele kosten (niet zijnde inkoopkosten energie en vermogen). Hierbij is het wel belangrijk dat de toekomstige operationele kosten op een goede manier geschat kunnen worden (bijvoorbeeld jaarlijks) en het risico van een over- of onderschatting – voor zowel TenneT als aangeslotenen – wordt beperkt door de bonus/malus op een verstandig niveau te begrenzen. Dit systeem heeft voor TenneT en de ACM het voordeel dat er op de operationele kosten minder aanvullende en arbeidsintensieve waarborgen (zoals procestoetsen of KPI's) nodig zijn, omdat de efficiëntieprikkel dan expliciet in de methode zit. Dit maakt de methode eenvoudiger, zowel in opzet als in uitvoering.

Eén methode voor alle netbeheerders

TenneT begrijpt het streven van de ACM om een reguleringkader te ontwikkelen dat voor alle netbeheerders toepasbaar is. Wel zijn er zorgen over de voorspelbaarheid van de methode en de rechtszekerheid van TenneT, wanneer de methode algemeen wordt geformuleerd. Het gelijktrekken van de methodes zou volgens TenneT een goede bijkomstigheid, maar geen streven moeten zijn. Als er gedurende de uitwerking van de methode reden is om alsnog verschillende methodes te hanteren, dan ziet TenneT vooralsnog geen zwaarwegende redenen om dat niet te doen. Hierbij wijst TenneT er voor de volledigheid op dat haar taken, werkzaamheden én context van opereren verschillen van die van de regionale netbeheerders (en vanzelfsprekend van de landelijke gasnetbeheerder), temeer omdat zij tevens netbeheerder van het net op zee is, en als landelijk netbeheerder ook verantwoordelijk is voor de systeemtaken. Deze domeinen hebben een eigen dynamiek en rechtvaardigen mogelijk andere reguleringsmethodes.

T-0-financiering

In de gedeelde stukken doet de ACM geen uitspraak over de T-0-financiering voor projectprocedure- (voorheen: rijkscoördinatieregeling-)projecten, waaronder de investeringen in het net op zee. Gezien de groeiende investeringsportefeuille van TenneT is de tijdige vergoeding van vermogenskosten bij grote projecten noodzakelijk. TenneT gaat er dan ook van uit dat de huidige werkwijze wordt voortgezet, zoals ook in de Energiewet opgenomen.

Daar komt bij dat bij een groot deel van de projecten die volgens wetgeving onder deze categorie vallen (zoals de uitbreiding van een EHS-station), de projectprocedure in de praktijk, vanwege planologische overwegingen, buiten toepassing verklaard wordt. De projectprocedure is immers een instrument uit de Omgevingswet, waarbij de financiële omvang van het project niet van belang is. Momenteel komen dit soort projecten vervolgens ook niet meer in aanmerking voor T-0-financiering, terwijl de vermogenskosten desondanks aanzienlijk zijn. TenneT pleit er dan ook voor om T-0-financiering standaard toe te passen op de projecten die zijn genoemd in artikel 20a van de Elektriciteitswet 1998 (danwel artikel 6.1 van de Energiewet), ongeacht of er in de praktijk daadwerkelijk sprake is van een projectprocedure of dat deze buiten toepassing wordt verklaard. Die keuze moet in de visie van TenneT immers uitsluitend worden afgewogen vanuit een planologisch perspectief, en niet door financiële overwegingen worden beïnvloed.

Efficiëntiewaarborgen

TenneT steunt het voornemen van de ACM om meer aan de voorkant te toetsen en minder achteraf. Voor TenneT is het belangrijk dat er voldoende duidelijkheid is over de concrete uitwerking van de escalatieladder in combinatie met het uitgangspunt om cost-plus-regulering toe te passen. Wanneer worden eventueel vastgestelde inefficiënties verwerkt in financiële afslagen op de toegestane inkomsten? Als dit het geval is, is er immers geen sprake meer van pure cost-plus-regulering.

TenneT heeft daarnaast enige zorgen bij de hoeveelheid toetsen die de ACM voornemens is te doen en de administratieve druk die dat legt op zowel de netbeheerders als de ACM, vooral wanneer dit betrekking zal hebben op zowel CAPEX, OPEX als inkoop E&V, en zowel betrekking zal hebben op de (door de netbeheerder opgegeven) schatter als op de gerealiseerde kosten. Mogelijkerwijs kan de ACM in de methode een planning opnemen waarin duidelijk wordt welke toets er op welk moment in de reguleringsperiode zal worden uitgevoerd, zodat er een inschatting gemaakt kan worden van de uitvoeringsdruk.

WACC

Zoals eerder aangegeven gaat TenneT ervan uit dat de methode ter vaststelling van de WACC in grote lijnen overeenkomt met de methode zoals gebruikt in de reguleringsperiode 2022-2026. TenneT heeft in een eerdere communicatie gewezen op drie aandachtspunten hierbij:

- Onderzoek of en welke aanpassingen aan het trapjesmodel voor schuld bij bestaand vermogen nodig zijn.
- Onderzoek het risicoprofiel van TenneT als gevolg van hoge investeringsniveaus gedurende de reguleringsperiode REG2027.

- Onderzoek het effect van een WACC-aanpassing als gevolg van cost-plus(achtige) regulering op de verhouding tussen vergoeding en risico gedurende de gehele levensduur.

In de e-mail van TenneT (verzonden door Bas van Zuijlen) van 9-1-2025 zijn deze punten nader toegelicht.

Specifieke vragen van de ACM

In de klankbordgroepbijeenkomst heeft de ACM expliciet een reactie gevraagd op onderstaande punten.

1. Vaststellen van kosten/inkomsten

- *“De ACM werkt aan het jaarlijks vaststellen van kosten op basis van input van netbeheerders.”*

TenneT steunt het voornemen van de ACM om met jaarlijkse schattingen te gaan werken, die door de netbeheerder worden opgesteld. Deze methode voorkomt grote nacalculaties en biedt de mogelijkheid om gedurende de reguleringsmethode in te spelen op nieuwe ontwikkelingen.

2. Processen

- *“Welke processen zou de ACM volgens u moeten toetsen?”*
- *“Wat is voor u essentieel bij zo'n procestoets?”*

Om de druk op de organisaties te beperken stelt TenneT voor om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande toetsen en waarborgen, zoals daar reeds zijn:

- Toets op het investeringsplan, waarbij zowel de totstandkoming van nut en noodzaak, als de wijze van prioritering worden onderzocht;
- Toets op beleid over processen in investeringsprojecten zoals reeds onderdeel van projectspecifieke doelmatigheidstoetsen, in het bijzonder:
 - de wijze van risicobeheersing binnen investeringsprojecten;
 - de wijze van aanbesteden van grote projecten;
- Toets op het kwaliteitsborgingssysteem (dan wel kwaliteitsplan);
- Toets op de reguleringsdata, inclusief de aanvullende informatieverzoeken van de ACM over de reguleringsdata.

3. Kosten en indicatoren

- *“Welke kosten en indicatoren zou de ACM standaard volgens u moeten monitoren?”*
- *“Hoe zeggen deze kosten en indicatoren iets over de doelmatigheid?”*

Het merendeel van de investeringen die TenneT in bedrijf neemt, worden gedurende meerdere reguleringsperiodes afgeschreven. TenneT verwacht niet dat de ACM uitspraken kan doen over het al dan niet volledig vergoeden van assets in toekomstige reguleringsmethodes. Hierdoor moet rekening gehouden moet worden met mogelijk andere reguleringsmethodes in de periode na REG2027. Met oog op dit regulatorische risico is TenneT voorstander van een tijdige en transparante vaststelling van (in)efficiëntie bij investeringsprojecten, zodat alle projectspecifieke omstandigheden betrokken kunnen worden bij de

doelmatigheidstoets. Zij steunt daarom het voorstel van de ACM om de uitvoering van investeringsprojecten steekproefsgewijs op doelmatigheid te toetsen.

Daarnaast is het belangrijk dat de indicatoren die de ACM monitort een direct verband houden met de wettelijke taken van TenneT en de verwachtingen van de maatschappij, zoals het aansluiten van klanten, het kunnen voldoen aan de gevraagde transportcapaciteit en het voorkomen van onderbrekingen. Het mitigeren en oplossen van netcongestie is voor TenneT een prioriteit, waarbij de hoge maatschappelijke kosten een grote inzet van TenneT vereisen.

4. Transparantie

- *“Welke keuzes en prestaties moeten netbeheerders volgens u periodiek openbaar maken?”*
- *“Welke vorm zou dat idealiter moeten krijgen?”*

TenneT streeft ernaar zo transparant mogelijk te zijn in haar publieke uitingen. Echter, het publiceren van financiële data kan toekomstige aanbestedingen beïnvloeden en daarmee een averechts effect hebben op de toekomstige investeringskosten.

TenneT heeft geen bezwaar tegen het publiceren van informatie over niet-financiële gegevens en stelt voor om daarbij aansluiting te zoeken bij de waarden die voor de maatschappij relevant zijn - zeker met betrekking tot de onderwerpen die te maken hebben met netcongestie - en bij de grote hoeveelheid rapportages en plannen die TenneT reeds publiceert, zoals de investeringsplannen, de monitor leveringszekerheid, de congestierapporten, haar (half)jaarverslagen, de CSR- en Green Finance-rapporten, et cetera.